

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางรัชณี วรวิเชียรวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-579-660-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018300

1 10314040

JOB PERFORMANCE OF DISTRICT EDUCATIONAL OFFICERS UNDER
THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

Mrs. Rachanee Worawichianwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-579-660-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร
โดย   นางรัชณี วรวิเชียรวงษ์
ภาควิชา   บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีรุณีภา คุปรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุนทรทรัพย์)

รัชณี วรวิเชียรราช : การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร

(JOB PERFORMANCE OF DISTRICT EDUCATIONAL OFFICERS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION) อ.ที่ปรึกษา :

ผศ.ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 150 หน้า. ISBN 974-579-660-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการปฏิบัติงาน และปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้สร้างและส่งแบบสอบถามจำนวน 241 ฉบับ ไปยังกลุ่มตัวอย่าง ประชากรซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์ เขต และผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้รับแบบสอบถามคืน และสามารถใช้ในการวิเคราะห์ได้ทั้งสิ้น 231 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.85 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมากทั้ง 3 หมวดคือ หมวด บริการและส่งเสริมการศึกษา ได้แก่ งานธุรการ การเงิน บัญชีและพัสดุ งานเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ งานกิจกรรมนักเรียนในสถานศึกษา หมวดการเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การขอกำหนดอัตราครูและอัตรา ค่าจ้าง ความดีความชอบ ทะเบียนประวัติ และหมวดนิเทศการศึกษา ได้แก่ การพัฒนาการศึกษา งานการเรียนการสอน การนิเทศและตรวจเยี่ยม งานข้อมูลทางการศึกษา

ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขตในทุกหมวดได้แก่ หมวดบริการและส่งเสริมการศึกษา หมวดการเจ้าหน้าที่ และหมวดนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ภาควิชา .....บริหารการศึกษา
สาขาวิชา .....บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

RACHANEE WORAWICHIANWONG : JOB PERFORMANCE OF DISTRICT EDUCATIONAL OFFICERS UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. ADVISOR : ASSIST.PROF.WEERAWAT UTAIRAT, Ph.D., 150 pp. ISBN 974-579-660-3

The purpose of this research was to study job performance and problems related to job performance of District Educational Officers under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration.

A questionnaire was constructed by a researcher, 241 copies were distributed to District Educational Officers and School Administrators under the Jurisdiction of Bangkok Metropolitan Administration and 231 copies or 95.85 percent were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

Research findings indicated that District Educational Officers performed their jobs at the high level in all three functions namely : Educational Promotion and Service function which was composed of business finance, accounting, rules and regulations, and student activities, while staff and personnel function was composed of placement and salary, and personnel records, where as Educational Supervision function was composed of educational development, instructional, supervision and educational information.

With regard to problems encountered, they reported that they faced at the lowest level concerning educational promotion and service function, the staff and personnel function, and educational supervision function.

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2534 .....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ทุกประการด้วยความกรุณาและเอาใจใส่ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ให้อธิบายชี้แจง และ ตลอดจนให้กำลังใจในการทำวิจัยจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฌฐนิภา คุปรัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรชัย ตันติเมธ และ รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ที่ท่านได้ให้คำปรึกษาแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขโครงร่างหัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างและปรับปรุงแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฌฐนิภา คุปรัตน์ และ หัวหน้าไพรัช อรรถกามานนท์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบโครงสร้าง ความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม และให้คำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากศึกษาธิการ เขตและผู้บริหารโรงเรียน ได้รับความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากศึกษานิเทศก์ เขต ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบรำลึกพระคุณของ พระครูปลัดประดิษฐ์ คตฺตมฺโม นิตาผู้ล่วงลับที่เคารพยิ่งของลูก ผู้ซึ่งส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ว่าที่ร้อยตรี บุญลือ บุญมายน ผู้อำนวยการ เขตป้อมปราบศัตรูพ่ายที่ทำให้การสนับสนุนจนได้มีโอกาสสำเร็จการศึกษานี้

รัชณี วรวิเชียรวงษ์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภูมิ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ค่านิยมที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	8
การเก็บรวบรวมข้อมูล	9
การวิเคราะห์ข้อมูล	9
ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล	9
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความเป็นมาของกรุงเทพมหานคร	11
การจัดระเบียบราชการของกรุงเทพมหานคร	15
การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	17
หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษาธิการแขวง	19
หน้าที่และความรับผิดชอบของสำนักการศึกษา	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	หน้าที่และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ เขต	25
	แนวความคิด เกี่ยวกับบทบาท	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
3	วิธีดำเนินการวิจัย	43
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	43
	วิธีดำเนินการวิจัย	43
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
	การสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
	การวิเคราะห์ข้อมูล	47
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต	51
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ เขต	92
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และเสนอแนะ	104
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	104
	วิธีดำเนินการวิจัย	104
	สรุปผลการวิจัย	105
	อภิปรายผลการวิจัย	109

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อ เสนอแนะจากการวิจัย	114
ข้อ เสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป	115
รายการอ้างอิง	116
ภาคผนวก	119
ประวัติผู้เขียน	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนประชากร (ศึกษาธิการ เขต) และกลุ่มตัวอย่าง (ผู้บริหารโรงเรียน) จำแนกตามราย เขต 44
2	แสดงจำนวนแบบสอบถามจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร 47
3	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 50
4	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านธุรการ การเงินบัญชี และพัสดุ 52
5	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านงานเกี่ยวกับกฎหมาย และระเบียบ 54
6	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านงานปฏิบัติตามพระราช บัญญัติประถมศึกษา พ.ศ.2523 56
7	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านงานกิจกรรมนักเรียน ในสถานศึกษา 58
8	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านการประชาสัมพันธ์ ... 60
9	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านการติดต่อประสานงาน กับหน่วยราชการ หน่วยงานอื่น ๆ 61
10	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ เกี่ยว ข้อง 63
11	การปฏิบัติงานในหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษาด้านทุกด้าน 65
12	การปฏิบัติงานในหมวดการเจ้าหน้าที่ด้านการเจ้าหน้าที่ของข้าราชการและ ลูกจ้างในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตและในงานศึกษาธิการ 67
13	การปฏิบัติงานในหมวดการเจ้าหน้าที่ด้านการปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ เกี่ยวข้อง 71
14	การปฏิบัติงานในหมวดการเจ้าหน้าที่ทุกด้าน 72
15	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านการพัฒนาการศึกษา 74

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

16	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านงานการเรียนการสอน	76
17	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านส่งเสริมคุณลักษณะโรงเรียน ...	78
18	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านการนิเทศและตรวจเยี่ยม	80
19	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านงานสนับสนุนวิชาการ	81
20	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านงานข้อมูลทางการศึกษา	83
21	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านประสานงานวิชาการระหว่างโรงเรียน และกลุ่มโรงเรียน	85
22	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาด้านปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง	87
23	การปฏิบัติงานในหมวดนิเทศการศึกษาทุกด้าน	89
24	การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขต	91
25	ปัญหาการปฏิบัติงานหมวดบริการและส่งเสริมการศึกษา	92
26	ปัญหาการปฏิบัติงานหมวดการเจ้าหน้าที่	96
27	ปัญหาการปฏิบัติงานหมวดนิเทศการศึกษา	99
28	ปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์เขต	102

สารบัญแผนภูมิ

		หน้า
แผนภูมิที่		
1	แผนภูมิส่วนราชการของกรุงเทพมหานคร	16
2	แผนภูมิการบริหารการศึกษาของกรุงเทพมหานคร	24
3	แผนภูมิส่วนราชการของงานศึกษาธิการ	39